

Evlilik ve eş seçimi

Yüce Yaraticının rızası doğrultusunda insan hayatını şekillendiren İslâm dininin; temiz bir toplum ve yaşanabilir bir dünya için öngördüğü düzenlemelerden biri de hepimizin bildiği gibi insanlık ailesine yeni bireyler kazandıran evlilik kurumudur. Nikah yani **evlilik ile ilgili İslâm'ın bakış açısını** ve koyduğu ilkeler ile ölçüleri kavrama hususunda üç önemli unsurun gözden uzak tutulmaması gerekir. Bunlar:

1-Evlilik, insan fitratının (yaratılışının), doğal bir duygusudur.

2-**Evlilik, sosyal düzen ve huzurun, olmazsa olmaz bir temel taşıdır.**

3-Evlilik, tarafların kişisel istek ve tercihleri esası üzerine kurulur. (*Prof. Abdullah Nâsîh Ulvan*).

Evliliğin mana ve kapsamı ile ilgili Elmalılı M. Hamdi Yazır merhumun tefsirindeki (*Hak Dini Kur'an Dili*) şu satırlar konunun hem kişisel hem de toplumsal bakımdan ne denli önemli olduğunu veciz bir ifadesidir:

“..evlenme ile ilgili meseleler, kul haklarından başka bir de Allah hakkını ve kamu hakkını kapsamaktadır. Bundan dolayıdır ki, **evlenme, bir bakımdan hak ve bir bakımdan vazifedir**. Hem muamele, hem de ibadettir. Allah Teâlâ, genel olarak erkekleri (evlenmeye) teşvik ile kadınları korumaya sevk etmiş ve cefa ve haksızlıktan, ahlâksızlıktan, fuhuştan men etmiş ve iğrendirmiştir.”

(*suleymanonsay@gmail.com*)

• İhyâu Ulûmi'ddîn (İmam Gazâlî)

Nikâh; dîni korumaya yardımcı, şeytanı zillete uğtaticı olduğundan, Allah'ın bu düşmanına karşı en sağlam bir kal'a ve hisarı ve Resûl-i Ekrem'in, diğer peygambere karşı iftihâr edeceği nesil çokluğunun yegâne sebebidir.

Evlenmenin (nikâhın) faydaları:

1. **Evlâd yetiştirmek:** Evlât yetiştirmekte dört vecihten Allah'a yakınlık vardır.
 - a) İnsan neslinin bekaası için evlâd yetiştirmekle Allahu Teâlâ'nın sevgisine (yüce rızasına) uygun hareket etmek.
 - b) Resûl-i Ekrem'in, çokluğu ile iftihar edeceği ümmetini çoğaltmak yoluna gitmekle, Resûlullah'ın sevgisini kazanmak.
 - c) Öldükten sonra kendisine hayır duâ edecek bir kimsenin bulunmasını sağlamak.
 - d) Kendisinden evvel ölen küçük çocuğundan şefâat talep etmek.
2. **Şehveti teskîn etmek:** İkinci fayda, şehveti kırarak şeytandan korunmak, gözünü ve kendini nâmahremden muhâfazadır. Kendisini tamamen takvâyâ bağlayan kimseler ancak âzalarını şehvetten koruyabilirler. Kalbini, vesvese ve bu husustaki düşüncelerden korumak ise, kendi irâdesinde değildir.
3. **Ev idâre etmek:** Ev işlerini çekip çevirmek, sâlihlerin aradığı faydalardandır. Ev işleri ile uğraşması zamanının çoğunu alır. İlim, amel ve benzeri işlerine mâni olur. İyi bir kadın bu bakımdan ev işlerinde dîne yardımcıdır. Hz. Ömer: “**Kişiye imândan sonra verilen şeylerin en hayırlısı sâliha kadındır.**” Arasına zevkini okşayan şeylerle dinlendiği vakit, yeniden kuvvetlenir ve hevesle ibâdete yönelir. İşte âile ile düşüp kalkmak, bu ciheti sağlar. Bunun için Allahu Teâlâ: “Onunla (Havvâ) ile ülfet eylemesi için” buyurdu (*A'râf, 7/189*).
4. **Yakınları çoğaltmak:** “Üç tâne kızı olup, ihtiyâçtan kurtarıncaya kadar onlara iyi bakan, yedirip giydiren kimse elbette Cenneti kazanır.” “Evlenin çoğalın. Zîrâ **kıyâmet günü ben sizin çokluğunuzla iftihâr ederim.**” (*Hadîs-i şerîf*). Zillet insanın huzûrunu kaçıırır, hısım ve akraba çokluğu zilleti kaldırır.
5. **Nefis mücâhedeşi yapmak:** Büyüklük vazifesini yerine getirmek, âile hakkına riâyet etmek, onların huy ve tabiatlarına tahammül etmek, sıkıntılarını gidermek, kusurlarını düzeltmek, dîni bilgilerinin kuvvetlendirmek, helâlinden mâişetlerini temin için çalışmak ve evlâd terbiyesine ehemmiyet vermek. Resûl-i Ekrem: “Dikkat edin, hepiniz çoban, ve hepiniz güttüğünüzden mes'ûlsünüz.” buyurmuştur. Hem kendisini ve hem de başkasını ıslah ile meşgûl olan kimse, yalnız kendisini düzeltmekle uğraşandan daha hayırlıdır.

Kadınlarda aranan vasıflar:

1. **Dindâr ve sâliha olmak:** Bu esâsdir. Buna son derece ehemmiyet vermek lâzımdır. Resûl-i Ekrem: “Kadın, malı, güzelliği, asâleti ve dindârlığı yüzünden nikâh edilir. Sen dindâr olmanı seç.”
2. **Güzel hûy:** Kadın bed lisân, kötü hûy ve küfrân-ı nimet sahibi olursa, kârından çok zararı vardır. Velîler, kadınların boş boğazlıklarına sabretmekle denenirler. Arablar, şu kadınlarla evlenmeyi tavsiye etmezler.
 - Durmadan inleyen, şikayet eden, sinir bozukluğundan başı ağrıyıp duran. Bu gibi, ikide bir hasta olan veya hasta görünmek isteyenlerden hayır gelmez.
 - Şöyle yaptım, böyle yaptım, demek sûretiyle yaptıklarını sayıp dökerek kocasının başına kakan. Bu da karı koca arasındaki sevgiyi kaldırır.
 - Eski kocasında gözü olan veya eski kocasından olan çocuklarına meyleden. Bu gibi kadın ile de geçim olmaz.
 - Her gördüğünü canı çeken ve alınması için kocasını zorlayan kadın.
 - Güzel görünmek için bütün gün süslenmekle meşgûl olan kadın.
 - Yemekteyken kavga çıkararak, sofrada yemeyip, yalnız yiyen kadın.
 - Çok gevezelik eden ve kibar konuşmak için, ağzını eğip büken kadın.
3. **Yüz güzelliği:** Âilesi güzel olanın gözü dışarıda olmaz. Ekseriyetle yüzü güzel olanın ahlâkı da güzel olur. Biz “Dindâr kadın al, güzele bakma” derken, güzeli alma demiyoruz. Hem dindâr hem de güzel olursa çok iyi. Biz “Dini bozuk olduğu halde güzel olan kadın ile –sırf güzelliği yüzünden- evlenme” demek istedik... Denildi ki, kadının huyu güzel, kirpik, kaş ve saçları siyah, gözleri iri, rengi kırmızı ile karışık beyâz, kocasına bağlı olup, gözü de dışarda değilse, işte o, cennet hurisi gibidir. Çünkü Allahu Teâlâ hûrileri böyle tavsif etmiştir.
4. **Nikâh parasının az olması:** Kadının nikâh parasını (mehr’i) fazla istemesi mekrûh olduğu gibi, erkeğin de kadından mal istemesi mekrûhtur. Kadın malına tamâ’ ederek evlenmek de mekrûhtur.
5. **Kadın, döl getiren cinsden olmalıdır:** Kısırlığı bilinen kadına yanaşmamalıdır.
6. **Bâkireyi tercih etmek:** Bâkire ile evlenmekte üç fayda vardır:
 - Bâkir kadın yalnız bir kocayı bilir ve onunla ülfet eder, karşılıklı sevgi sağlar. İnsan tabiâtı ilk karşılaştığını bilir ve onunla ülfet eder. Daha evvel başka erkekle münâsebet kuran kadın, yeni kocasının bâzı hûylerini ve hâllerini beğenmeyebilir ve bu sûretle ona gereği gibi ısınmaz.
 - Erkek de bâkireyi daha çok sever. Çünkü erkek tâbiâtı, daha evvel el sürülmüş olan kadına karşı nefret duyar.
 - Dul kadın, dâima eski kocasını hatırlar. Çünkü sevgi, ilk sevgidir. Bu ise huzûrsuzluğa vesîle olur.
7. **Soylu olmak:** Nikâh edilecek kadın; dindâr, iffet ve şeref sâhibi bir âilenin kızı olmalı ve böyle terbiye almış bulunmalıdır. Yarın doğacak çocukları terbiye edecek olan odur.
8. **Çok yakın akrabadan olmamak.**

Kadınlarda böyle olduğu gibi, erkekte de aranacak vasıf ve hasletler vardır. Bunun için velîye düşen vazîfe, kızını vereceği adamın **ahlâkını** araştırmaktır. Kılık ve kıyâfeti, ahlâkı, dini bozuk olup, âile hukukuna riâyet edemeyen veya emsâli olmayan bir erkeğe kızı vermemelidir.

- **Güzel ve genç ol!** (*Meryem Aybike Sinan*)

Geçtiğimiz gün bir alışveriş merkezinde iki genç kızın hemen arkasında yürüyen merdivendeyim ve ister istemez konuşmalarına şahit oluyorum. Uzunca boylu ve oldukça bakımlı olan yirmili yaşlardaki kız, yanındaki arkadaşına nasihat ediyor kendince ve kendisini hemen süsleyeceğini anlatıyor ve ekliyor:

-Bu devirde dâima güzel ve genç kalırsan bütün kapılar çalmadan açılır sana. Bırak okulu işlerini şekerim, üniversite öyle veya böyle bitecek ve ne de olsa işsiz kalacaksın. Üniversite bitmeden güzelliğinle, gençliğinle kendine **zengin ve yakışıklı** bir koca bulmaya bak sen!

Hepsi olmasa da yeni kuşak gençlerin hayata bakışı bu zaviyede... Ondan mıdır acaba herkesin burnu, kaşı, dudağı birbirine benzemeye başladı! Kaşların neredeyse yarısı yok ve aynı model, dudaklar bi garip, burunlar havaya bakıyor havalı havalı! Esasında giyim kuşam da aynı tarz... Hele o yüksek topukları görünce onların yerine yoruluyor insan!

Zamanın ruhu, bize artık tek model insan olmaya doğru hızla yol aldığımızı fısıldıyor. Her şey basit, sıradan, **bütün dikkatler dışa çevrilmiş**, dış güzelse, alımlı ve de çalılımlı ise iltifatlar o tarafa gidiyor, içe dair ne varsa esamesi bile okunmaz olmuş. Ben mütedeyyin bir kimseyim diyen şahıslar bile bir tercih yapacaklarsa şayet o çok konuştukları mana tarafına değil madde tarafına bakıyorlar yazık ki! Kimse kimseyi kandırmasın maalesef hakikat böyle...

Hiç evlenmemiş bir hanım arkadaşşıma neden evlenmediğini sorduğumda utana sıkıla ama dürüstçe aynen şu ifadeleri kullanmıştı:

“Maalesef hiç kimse güzel olmadığım için talip olmadı. Dengim olduğunu varsaydığım kimseler bile dönüp bana bakmadılar. Bu dünyada çirkinsen yüzün gülmüyor. İşte bak, yaşım geçti geçiyor, ben nasıl evleneyim, barklanayım?”

Yani herkes “Kaderimde hep güzeli aradım” diyen şarkı gibi güzel ve hoş gidenin peşinde. Bu hanım arkadaşşıma bir şey söyleyemedim tabii ki. İnsan böylesi durumlar karşısında ne diyeceğini gerçekten de bilemiyor!

Hatırlıyorum da çocukluk yıllarımda mahallemizde çirkin, güzel fark etmez, herkes vakti geldiğinde yuva kurar evlenirdi. Mahallenin ileri gelenleri civardaki gençlerin dengini arar bulur, yakar yakıştırır ve mutlaka bu gençleri baş göz ederlerdi. İnsanlar, hayırlı işlere vesile olmaktan haz duyardı.

Sonra topluma bir şeyler oldu. Tuhaf bir şeyler! Herkes, her şeye “bana ne, iyi olur kendinden, kötü olur benden bilirler” bahanesini ileri sürüp bu toplumsal meseleye bigâne kaldılar. Gençler bir şekilde evlendiler lakin **boşanma, kavga, ayrı yaşama, şiddet olaylarında patlama oldu. Çünkü sadece dışa odaklanmış ilgi, (güya) sevgi, aşk insanları bir arada tutmaya, huzurlu, mutlu ve güvenilir aileler kurmaya yetmedi.**

Yetemezdi zira atalarımız reçeteyi yüzyıllar öncesinden sunmuşlardı şu atalar sözünde: “Güzel insandan kırk gün sonra usanırsınız, ama güzel ve iyi ahlaklı olan insandan bir ömür usanmazsınız!” **Önemli ve kıymetli olan içtir, güzel ve temiz ahlâktır, yüksek meziyetlerdir.** Hiç kimse ömür boyu genç kalamaz, kalmaz. İnsan konar, göçer.

• **Evlenin...** (*Turgut Akyüz*)

1. Evleniyoruz; zira Müslüman'ız. Konu ile alakalı İslam'ın hükümleri bilinmektedir.
2. **Evlenmeyi kolaylaştıran aileden evlenin.** Uygun şartlarda evliliği makul görüp teşvik eden aileler değerlidir. Zira evlilik hem İslam'ın önem verdiği şeylerden biridir; hem de tabii bir durumdur. Aksine evlenmemek anormalliktir. Buradan hareketle bir kadın ve erkeğin birbirine meyiletmesi değil meyiletmemesi sorundur. Burada sorun meyil değil bu ilişkinin meşru, adil ve hukuki olmasıdır.
3. Evlenmek tabii bir süreç ise evlilikte sorunların olması ve boşanmak da tabiidir. Mesele boşanmak değil İslam'a, örf ve fitrata uygun olarak boşanabilmektir. Nasıl ki Allah'ın adıyla ve örf ve hukuka uygun olarak evleniyorsak bu şekilde de boşanmalıyız. Zira **düşmanlığın bile bir hukuku vardır.** Düşmanla bile asgari insani ilişki, hak ve görev ilişkisi bulunmaktadır. Dostu veren de alan da Allah olduğu gibi eşi veren de alan da O'dur. Bu yüzden isyan etmeye veya insanlara düşman olmaya gerek yoktur. Doğarız, büyürüz ve ölürüz.
4. **Çocukları da hayatın merkezi haline getirmeye gerek yoktur.** Tabii ki onları severiz, terbiye ederiz. Ama bir yerden sonra herkes kendi hayatını devam ettirir. Onlar bizim malımız değildir; bize emanettir. Onların tek hayatı da biz değiliz. Yani onlar tüm hayatını bize adamak zorunda da değildirler.
5. İyi olacak çocuk, bizim yüzümüzden kötü olmaz. Kötü olacak çocuk da bizim sayemizde iyi olmaz. Yani çocuklarımızla ilgilenmezsek sıkıntı çekebilirler ama neticede **iyi insan** olacaklarsa olurlar. Bu durum tüm insan ilişkilerinde geçerlidir. İnsanlar bizim yüzümüzden

zalim ya da hasta olmazlar. Tabi ki sebep olmak vardır. Ama biz üstümüze düşeni yapıyorsak herkesin kaderde olması gereken yere varacağını bilmek gerekiyor.

6. **Denginizle evlenin. Ama mükemmel insan yoktur.** Kendinize meşru ve makul asgari şartlar belirleyin. Herkeste her şart bulunmaz. Siz ne aradığınıza karar verin. İlla ki taraflar bazı fedakârlıklarda bulunurlar.
7. Karşınıza çıkan şeyin şer olduğuna dair bir deliliniz yoksa ona uyun. Zira bu **kaderdir**. Daha iyisi gelir diye beklemek, genelde sonu daha acı olan bir davranıştır. Zira kadere ittiba etmek, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna inanmanın ve tevekkülün gereğidir.
8. **Adil ve kafa dengi** birini bulursanız evlenin. Zira adalet, zaten her meselede, en önemli ilkedir. Kafa dengi olmak ise anlamak, iletişim ve problem çözmek için gereklidir. Karşımızdakinin kafasının bizden mükemmel olması önemli değildir. Önemli olan bizimle anlaşmasıdır. Bu durumda kötü bir insan iyi bir eş olabilir. Ya da toplumda iyi bilinen biri kötü bir eş olabilir. İşte burada **uyum önemlidir**.
9. **Güzel/yakışıklı, kibar, güler yüzlü ve hoş sohbet biriyle evlenin.** Güzellik önemlidir. Zira insan, güzeldir ve güzeli istemek fitratındandır. Yani hayatın gerçeklerini dikkate alın. Temizlik, bir gerçektir. Mal bir gerçektir. Sohbet ve sevgi bir gerçektir. Güzellik bir gerçektir.
10. Geçmişte kötü şeyler yaşamış olsanız da yine de güzel şeyleri isteyin. **İyi bir gelecek, kötü bir geçmişi unutturur.** Ayrıca kıyamet sabahı bile ağaç dikmeye devam etmek gerekiyor. Yani "bu saatten sonra ne olacak" demek yanlıştır. Ayrıca ne kadar yaşayacağımızı bilmiyoruz. Adam gibi ve mutlu yaşamadı isek en azından adam gibi ve mutlu ölmek gerekiyor. Zira öldüğümüz gibi haşrediliriz ve böyle muamele görürüz.
11. **Herkesi aynı zannetmek de yanlıştır.** Yani olumsuz tecrübe diye bir şey vardır. Biz yaptık böyle oldu demek, insanı ataletle sevk eder. Bunun sonucu ise mutsuzluk ve ümitsizliktir. Mutsuz insanın yaptığı işlerde de bereket olmaz. Ümitsiz insan ise sonunda asi veya atıl hale gelir.

- **Evlenmeyin!** (*Turgut Akyüz*)

Kadın veya erkek; aşağıdaki durumlarda aşağıdaki kişilerle lütfen evlenmeyin.

1. **Evlenmeyi zorlaştıran** toplumdaki evlenmeyin. Burada kastımız işleri tamamen usulsüz yapmak ya da laubali davranmak değildir. Şartlar uygunsa ve evlilik için bir mani yoksa uygun ve denk kişilerle insanları evlendirmek Efendimizin (s.a.v.) emridir. Bir engel ya da geçerli bir mazeret yokken insanların evlenmelerine mani olmak; zulüm, isyan ve fitne olarak ifade buyrulmuştur.
2. Boşanmayı zorlaştıran toplumlardan da evlenmeyin. Tabi ki boşanmak mekruhtur ama dinimizce meşrudur ve haram değildir. Oysa **zulüm, haramdır**. Kim ne der diye boşanmamak zaten fitne ve isyandır. **Çocukların psikolojilerini etkileyen şey boşanmak değil; usulünce boşanmamak ve zulmetmektir.** Yoksa tarihte nice yetim veya öksüz olan ama başarılı ve son derece sağlam şahsiyetli insanlar vardır. Burada çocukları olumsuz etkileyen bir başka şey, toplum ve eğitimidir. Toplum, akraba ve çevre düzgün olduğunda; çocuklar da daha sağlıklı ve şahsiyetli olacaktırlar.
3. **Çocuklarına hiç evlenmeyecekmiş gibi davranan ailelerden evlenmeyin.** Zira bu tip aileler, çocuklarını, sorumsuz ve nazlı olarak yetiştirirler. Ayrıca da evlilik eğitimi vermezler.
4. Bu durumda evlilik eğitimi olmayan kişilerle de mümkün mertebe evlenmemek gerekiyor. Zira insan ne ise odur ve evlenince değişmez.
5. **Denginiz olmayanla evlenmeyin.** Denklik; ahlak, mal, görgü, örf, ilim, eğitim, meşrep ve yaş gibi tüm değerlerde aranmalıdır. Yoksa sadece Müslüman olmak veya namaz kılıyor olmak, denklik için yeterli değildir.
6. **Size ilk görüşte âşık olanla evlenmeyin.** Zira aniden gelen şey aniden kaybolur. Bu durumda niçin sevdiğini bilmeyenle de evlenmek çok da gerekli değildir.
7. **Sizi sadece sevdiği için evlenmek isteyen kimse ile de evlenmeyin. Zira evlilik; hak ve sorumluluk da gerektiren bir kurumdur.** Yani her şey sadece sevgi ile yürümez. Bir başka ifade ile evlilikten ne istediğini bilmeyenle de evlenmemek daha faydalıdır.

8. Sadece evlenmek için evlenenle de evlenmeyin. Zira insanlar, geçmiş hayatlarından kurtulmak için yeni bir sığınak arıyor olabilirler. Bu tür insanlar, istediklerini elde ettiklerinde ise diğer şeyleri umursamaz olabiliyorlar.
9. Mutsuz olup sizinle evlendiğinde mutlu olmak istediğini ifade edenlerle de evlenmeyin. Zira insan mutsuz ise karşındakini mutlu edemediği gibi sorunlarını ve mutsuzluğunu karşındakine yansıtacaktır. İnsan, kendinde olmayanı başkasına veremez. İnsan mutlu olur ama bazı engelleri vardır ve bunları da evlilikle kaldırmak istiyorsa; bu türden insanlarla evlenmekte sakınca yoktur.
10. Sizi kendinden ve diğer her şeyden çok sevdiğini söyleyenle evlenmeyin. Zira bu tür insanlar, ya birey olamamıştır ki bu durumda size yük olurlar; ya cahildirler veya olaylardan haberleri yoktur. Yahut da sizi kendinden ve her şeyden çok sevdiğini söyleyen insan yalan söylüyordur.
11. Mükemmel görünen insanla da evlenmeyin. İnsan mükemmel değildir. Kusursuz da değildir. **İnsanı değerli yapan şey kusursuz olması değil kusurlarını kabul etmesi ve telafi etmesidir.** Yani bu durumda mükemmel görünen insan da ya kendini tanıymıyordu ya da yalan söylüyordu.
12. Fazla ahlaklı görünen insan için de durum aynıdır. Bu insan ya hatalarını gizliyordu ya da hatalarının farkında değildir. Yalan söyleyen mi yoksa hatalarının farkında olmayan mı daha şerlidir bilemiyoruz.
13. Daha ilk baştan benim için **güzellik ve para önemli değildir diyen** de ya hayatın farkında değildir ki hayatı öğrenince değişir; ya da yalan söylüyordu. İlk başta para ve makama takılında da yine sorun olduğunu ifade etmek gerekiyor.
14. Son olarak; evlilik bağı ile uyuşmayan bir takım abes ve füzuli şartlar sürenle de evlenmeyin. Örneğin, “Ben çalışmayan kadınla evlenmem” diyen erkekle de evlenmeye gerek yoktur. Veya ben **ailemden uzakta yaşayamam**, anne babamın sözünden çıkmam, şu şehre gitmem gibi şartlar da evliliği zorlaştıran şeylerdendir.

- **Nişanlılık** (*Ziya Osman Saba*)

Hangi birini anayım, Buluştüğümüz kumluk, uzak iskele. Her yerde bir başkalık. İlk defa gelişimiz el ele. >	Sonra bir gün, kalabalık Beyoğlu, Girdiğimiz dükkânlar, güler yüzlü satıcı. İkimizi yanyana oturtup Resmimizi çeken fotoğrafçı.
Duyageldiği parmaklarımın, o yüzükler... Birinde benim adım, öbüründe senin adın. Altın ışıklarıyla sanki, Yepyeni, tertemiz bir hayatın.	Ne kadar ümitli, ne iyiydik! Önümüze düşmüş bahtiyarlık, İyi komşularla dolu mahallelerde, Kiralık bir kat aradık.
Bir an gülümsiyen talih, değişen kader. Ömründe bir tek o sonbahar. Ömrün oldukça anacağım, Bir rüya görür gibi geçtiğimiz sokaklar.	

- **Evlilik** (*Ziya Osman Saba*)

Sen, her gece nefesi nefesime karışmış, Birlikte bütün ömür, mesut yaz, tasalı kış. >	Sen, bir sabah Allah'n karşısına çıkardığı, Senden ayrı düşünce anlarım ayrılığı.
Bazen yüzüne dalar kalırım, nemsin diye, Dizlerine yatarım bazen, annemsin diye.	Öyleyken düşünürüm doğacak çocuğumu, Bütün ölmüşlerimi, kendi yolculuğumu.
Allahım! Bilen sensin, buyruğunca yaşarım: Giymiş bayramlığımı, yanibaşımda karım.	

o **Eşini doğru seç** (*e-posta*)

Doğru eş her zaman uzun zaman flört ettiğin kişi değildir. Önemli olan kısa zamanda da olsa **fikirlerinin uyduğu, Yaşam tarzlarının benzediği,** Espiri anlayışının yakın olduğu, Zor zamanlarında hep yanında olacağını bildiğin, Dertlerini, sevinçlerini paylaşabileceğin, Fikirlerine, olaylara bakış açısına güvendiğin, Senin fikirlerine saygı duyan, Konuşmaktan sıkılmayacağını, Hayata küstüğün zaman seni kabuğundan çıkartıp eğlendirebilen, Gözlerine baktığında ne söylemek istediğini anladığın, Aynı zamanda iyi bir arkadaş, Fiziksel görünüşün dışında da seni sen olduğun için sevebilecek ve bunu kaldırabilecek birini eş olarak seçmelisin!

o **Çerez tabağı teorisi** (*e-posta*)

Bir kuruyemiş tabağı kalabalık bir grubun önüne geldiği zaman sırasıyla **önce antepfıstıkları, ardından bademler, sonra fındıklar gider.** En sona beyaz ve sarı leblebiler kalır. Eğer belli bir yaşa kadar evlenmemişsen de durum farklı olmaz. Ya kalan leblebiler ve ayçekirdekleri ile idare edersin ya da bir fıstık bulurum diye tabağı karıştırır durursun..

Bir başka gözlemci yukarıdaki teoriye ekleme yapıyor: "Aynı tabakta ucu açılmamış kabuklu şam fıstıkları da kalır. Herkes bir eller, bakar ama kimse açmaya cesaret edemez, tabağa geri bırakır. Onlara ulaşmak cesaret ister. Dişine güveneceksin kıracaksın ki, içinde gizlediği lezzete ulaşabilesin. Ama risklidir, bu sırada dişini de kırabilirsin tabi."

o Melih Cevdet'e sormuşlar '**evlilik nedir**' diye;

Eskiden demiş, kız tarafının ve oğlan tarafının ailesi biraraya gelir, yeni çiftin kuracağı yuva için beraber hazırlık yapılır, beraberce yeni ev düzülürdü. Tabi **o zamanlar evler genelde bahçe içinde müstakil evlerdi. O yüzden buna 'evlenmek' denirdi. Şimdi ise yeni evliler apartman dairelerinde yani katlarda oturuyorlar, bu yüzden artık evlilik 'katlanmaktır'.**

o **Cemiyet hayatında evlenmek asıldır** (*Mâhir İz*)

Küfv, yani **herkes kendi ailesi seviyesinden kız arayacaktır.** Memur memurdan, asker askerden, esnaf, essnaftan, tüccar tüccardan, bilgin zümre bilgin aileden, hülasa geçimi göreneği, yaşayışı birbirinin benzeri veya yakını olan ailelerin birbirlerinden kız alıp vermeleri, evin ve ailenin ilk huzur temelidir. Çünkü her iki tarafın **yaşayış tarzında büyük farklı taraflar** bulunmayacağı için, günlük hayatın her cephesinde tabii bir uzlaşma hali belirecektir.

Erkekle kadın arasında yaş farkı, erkeğin tabii olarak sekiz ile on iki arasında büyük olmasıyla sağlanabilir. Yaşları aynı olan çiftlerde, beş sene, en çok on sene sonra huzursuzluk kendini gösterir.

Hüsn (güzellik) meselesine gelince, o daha çok bir gönül işidir. Ancak bir erkeğin beğendiği kızın, erkeği de beğenip sevmesi hususuna daikkat edilmelidir.

Düğünden sonra asıl hak ve vazifeler başlamaktadır. Bir kere evlenecek adam, **müstakil bir yer** (oda) gösterip, geline, işte bu senin evindir, diyebilmelidir. İktisadî zaruretler karı kocadan birini ana ve babasının yanında bir müddet oturmaya mecbur ediyorsa, o zaman kocaya hukuk ve vazife bakımından birtakım borçlar düşer. Koca böyle bir vaziyette, karısının ezilmemesine, ev kadını olarak hüviyetinin kaybolmamasına dikkat edecektir.

Evlenen kadın, kendi evinin dışında şahsiyetini kaybedemez. Yani kayınvalide ve kayınpeder hâkimiyeti altına giremez. Gelinin vazifesi, evdeki büyüklere ancak hürmet etmektir.

○ **Bekarlık aleyhine kanun** (*Peyami Safa*)

Evlenme aleyhindeki edebiyat, yalnız bekârların muhayyilesinden peyda olmuş ve hiçbir tecrübeden icazet almamış marazî bir yalnızlığın evhamlarıdır... sınırlı ve evhamlı bekârın mahud “**eşimi bulamadım**” sözü “**eşimi aramadım**” manâsında kabul edilmelidir. Aranırsa bulunur. Bekârları sıkıştırarak bir kanun lâzım, İlkönce biraz homurdanırlar ama evlendikten sonra dua ederler.

Bekârları çoğalan cemiyet gizli bir anarşi geçiriyordur. Ya büyük bir inkılâba, ya inhitata gidecektir. **Üç türlü bekâr vardır; Evlenmeye muktedir olmayanlar, evlemekten korkanlar, evlenmekten nefret edenler.** Evlenmekten nefret edenler ki asıl bekâr onlardır, bir cemiyet idealsiz kaldığı zaman çoğalırlar.

○ **Aşksız evlenmeler** (*Peyami Safa*)

Gerçek izdivaç, yalnız aşk temeli üzerine kurulandır. Aşk sadakatin garantisidir. Samanlığı seyran haline getiren gönül mucizesini ne akıl, ne para, yalnız aşk yaratabilir.

Evlenmeyi sadece hayat arkadaşlığı gibi anlamak yanlış değil, eksik bir görüştür. Aile müessesesi arkadaşlığı içine alır, fakat onu aşar. Arkadaşlıkta inhisar yoktur, (bir insan birkaç kişinin arkadaşı olabilir,) fakat bir kadın birkaç kişinin zevcesi olamaz. Bu inhisar ve onun neticesi olan sadakat en sağlam teminatını aşkta bulur.

İkisinden birinin başka birine karşı duyduğu herhangi bir arzu ve termayül, zinânın ruhtaki başlangıcıdır.

○ **Güzel**

- Kadının güzelliği ateşe benzer, yaklaşılmaya zararı dokunmaz. (*Cervantes*)

- Güzel olan sevgili değildir, **sevgili olan güzeldir.** (*Tolstoy*)

- Güzellik kısa süren bir saltanattır. (*Victor Hugo*)

- En güzel, kişinin sevdiğiidir. (*Sappho*)

- Hayatta paradan ve maddeden başka bir kıymete inanmayan insanların bir kadında arayacakları vasıflar güzellik ve zenginliktir. Fakat bizim gibi mânâyâ daha çok önem verenlerin bir hanımda arayacakları vasıflar ise güzellikten de, zenginlikten de önce ahlâk ve namustur. Onun **ruh zenginliği ile ahlâk güzelliği**dir. (*Necmettin Hacıeminoğlu*)

Kerkük Türklerinde uşâğ, evin gülüdür. Çocuğu olmayan kimseye “Ocak Kör” adı verilir. Erkek ancak ocağının kör olmaması için, doğurmayan eşinin üzerine ikinci bir kadın alabilir. Çoğu kere ikinci eşin görücülüğünü ilk karısı yapar. İkinci kadın ilkinin “**Günüsü**” olur.

Türkiye’de ikinci kadına “**Kuma**” denir. Türkmen oymakları, Yörükler, çocuk meselesi dışında hep tek kadın alırlar. Bunu şöyle dile getirirler: “**İki karının kocası, şeytanların hocası;** bir karı, bir koca, helva yer her gece.”

Bütün Türk cemiyetlerinde, ufak tefek istisnalar dışında, tek kadınla evlenilir ve aile sadakati vardır. Bunu, “**beline, diline; özüne, gözüne, sözüne**” sadık ol, prensibi ile izah ederler.

Kadında aranan vasıflar, nitelikler içinde, soyluluk, asalet başta gelir. Onun için “asıl ara, soy ara; bulunmazsa ne çare?” derler. Asaletin hiçbir zaman değerinden kaybetmeyeceğini de şöyle ifade ederler: “**asıl azmaz, bal kokmaz; kokarsa yağ kokar, onun da aslı ayrandır.**”

Türk sosyal yapısına has pederşahlık içinde kadının yeri değerlidir. Kadının soyu büsbütün ihmal edilmiş, kenara atılmış değildir. Bunu, asaleti ifade eden “soylu soplü”, “soyu soppu temiz” sözlerinden anlayabiliriz. Gerçekten, “soy” baba soyunu ifade ederken, “sop” ana soyunu göstermektedir. (*Doç. Mehmet Eröz*)

Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

- Ey genç topluluğu! **Aranızdan evlenmeye gücü yetenler evlensin.** Çünkü evlenmek, gözü haramdan korumak ve iffeti muhafaza etmek için en iyi yoldur... *(Buhârî, Müslim)*
- **Nikâh benim sünnetimdir.** Kim benim sünnetime uygun davranmazsa benden değildir. Çünkü **ben (kıyamet günü diğer) ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla iftihar edeceğim...** *(İbn Mâce)*
- **Bir kadınla dört şeyden dolayı evlenilir: Mal, soyu, güzelliği ve dini için.** Sen dindarı olanını seç. (Aksi hâlde) fakr u zarurete duçar olursun! *(Buhârî)*
- Birlikte olacağınız eşler konusunda seçici davranın, **dinginle evlenin. (Kızlarınızı da) emsalleriyle evlendirin.** *(İbn Mâce)*
- Dinini ve ahlâkını beğendiğiniz bir kimse size (dünür olarak) geldiğinde onu (kızınızla) nikâhlayın. Böyle yapmazsanız, yeryüzünde fitne ve bozgunculuk çıkar... *(Tirmizî)*
- **Üç şeyi geciktirme:** Vakti geldiğinde namazı (kılmayı), hazır olduğunda cenazeyi (defnetmeyi), **dingini bulduğın zaman eşi olmayan kadını (evlendirmeyi).** *(Tirmizî)*
- **Kendi onayı alınmadıkça dul kadınla, kendisinden izin alınmadıkça da bakire kız ile nikâh yapılmaz.** Oradaki sahâbiler, “Yâ Resûlallah! Bakire bir kızın izni nasıl olur?” diye sordular. O (sav) da, “Sessiz kalmasıyla” buyurdu. *(Buhârî)*
- Bir koyun keserek de olsa **düğün yemeği ver!** *(Buhârî)*

Kur’ân-ı Kerîm’den âyetler:

32. Sizden **bekâr olanları**, kölelerinizden ve cariyelerinizden durumu uygun olanları **evlendirin.** Eğer bunlar yoksul iseler, Allah onları lütfuyla zenginleştirir. Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.

33. Evlenmeye güçleri yetmeyenler de, Allah kendilerini lütfuyla zengin edinceye kadar **iffetlerini korusunlar...** *(Nûr, 24/32-33)*

221. İman etmedikleri sürece **Allah’a ortak koşan kadınlarla evlenmeyin.** Allah’a ortak koşan kadın hoşunuza gitse de, mü’min bir cariye Allah’a ortak koşan bir kadından daha hayırlıdır. İman etmedikleri sürece **Allah’a ortak koşan erkeklerle, kadınlarınızı evlendirmeyin.** Allah’a ortak koşan hür erkek hoşunuza gitse de; iman eden bir köle, Allah’a ortak koşan bir erkekten daha hayırlıdır. Onlar ateşe çağırırlar, Allah ise izniyle, cennete ve bağışlanmaya çağırır. O, insanlara âyetlerini açıklar ki, öğüt alıp düşünsünler.

232. Kadınları boşadığınız ve onlar da bekleme sürelerini bitirdikleri zaman kendi aralarında aklın ve dinin gereklerine uygun olarak güzellekle anlaştıkları takdirde, eşleriyle (yeniden) **evlenmelerine engel olmayın.** Bununla içinizden Allah’a ve ahiret gününe iman edenlere öğüt verilmektedir. Bu, sizin için daha hayırlı ve daha temizdir. Allah bilir, siz bilmezsiniz. *(Bakara, 2/221, 232)*

Andolsun, senden önce de **peygamberler gönderdik. Onlara da eşler ve çocuklar verdik.** Allah’ın izni olmadan hiçbir peygamber bir mucize getiremez. Her ecelin (vadenin) bir yazısı vardır. *(Ra’d, 13/38)*

Onlar, “Ey Rabbimiz! **Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl** ve bizi Allah’a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle” diyenlerdir. *(Furkan, 25/74)*

3. Zina eden erkek ancak, zina eden veya Allah’a ortak koşan bir kadınla evlenir. Zina eden bir kadınla da ancak zina eden veya Allah’a ortak koşan bir erkek evlenir. Bu, mü’minlere haram kılınmıştır.

26. **Kötü kadınlar, kötü erkeklerle; kötü erkekler de kötü kadınlara; temiz kadınlar temiz erkeklerle, temiz erkekler de temiz kadınlara lâyıktır.** O temiz olanlar, iftiracıların söyledikleri şeylerden uzaktırlar. Onlar için bir bağışlanma ve bolca verilmiş iyi bir rızık vardır. *(Nûr, 24/3, 26)*